

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNIA (201) 451-2200 Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку \$22.00 на 3 місяці \$12.00
Для членів УНЧ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси \$1.00
Чекі і грошові перекази виставляються на Svoboda

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає свої права в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразив застеріг. Допущення заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Конечність економічної

співпраці

14-го травня ц. р. Президент України Леонід Кравчук — разом із восьми іншими головами усамоцінених колишніх членських республік СРСР, тепер членів Спільки Незалежних Держав (СНД), підписав декларацію про створення Економічного союзу. Коментувати цей акт дуже трудно, бо не маємо перед собою тексту цієї декларації і не знаємо нічого про розмови, які довели до нього, — адже він не появлявся, як нежданий і несподіваний герой із античної драми „Deus ex machina“, „бог із машини“. Одне зразу ясно: усі країни колишнього Союзу переживають важку економічну кризу, з Росією на першому місці. Тільки у Росії та економічна криза тісно пов'язана з політичною, з боротьбою за владу, з хронічним гострим конфліктом між президентом і парламентом, а в Україні — славити Господа — цього нема. Щобільше — не тільки колишні члени СРСР переживають економічну скруту, а насправді всі колишні комуністичні країни Європи — Польща, Мадящина, Румунія, Болгарія, Чехія і Словаччина та включена до Німецької Федерації Східна Німеччина. З усіх них найкращий політичний і економічний лад у Чехії — у самому серці Європи, Чехія завжди мала тісний економічний і культурний зв'язок з Заходом.

Наші земляки, — може у диспуті ще більше, як в Україні — насторожені проти контактів з Росією, боячися, щоб вони не звули рамок насправжньої державницької волі України. Острах психологічно зрозумілий, бо він походить від трагічного розчарування Переклаським договором. Але дійсність має свої закони. Патрістичний максималізм не може легковажити тих законів дійсності, між якими на першому місці стоїть економіка. Фактом є, що Україна не є економічно самовистачальною, — її промисел не може працювати без імпорту десятків необхідних товарів, її комунікація не може існувати без нафти, якої Україна не має, і не може ogrivati domiv bez gasu, якого не має. Немає в новітній історії країни, яка вела би у політику ізоляції, а спроба Великобританії „блискучої ізоляції“, скінчилася повним провалом. І в новітній історії демократичного світу прийшло до узгодження політики і економіки, — одна з другою співпрацює і гармонізує, без шкоди для національно-державної свободи. Пригадаймо останній мудрий політично-економічний акт президентури Джорджа Буша: договір з Мексико і Канадою про скасування митних бар'єрів між цими трьома країнами.

У вісті про декларацію у Москві у „Свободі“ з 18-го травня ц. р. сказано саме про план завести „вільний рух“ товарів між країнами такого Союзу. Це ніщо інше, а наслідуювання отого тридцятирічного пакту ЗСА, Мексико і Канади. Це ще тільки план, бо у тій же вісті читаємо, що щойно 10-го липня мають підписати 26 ближче неозначених документів. Не тільки Україна ставить на найперше місце своїх турбот — забезпечення території, та своєї державної волі. І тому у тій вісті (мабуть і в тексті декларації) говориться про „колективну безпеку“. Голова Комісії закордонних справ Верховної Ради України Дмитро Павличко говорить про потребу гарантії безпеки для України від Заходу у своєму виступі на відзначуванні 45-літнього ювілею Українського Інституту Америки в Нью-Йорку 16-го травня ц. р. Він пригадав таку гарантію, що її європейський Захід дав був Австрії: це був так званий державний акт, за яким СРСР відкидав з Австрії свої окупаційні війська, Австрія проголосила „неутральність“, а Захід гарантував їй безпеку. Україна старатися дістати подібну гарантію безпеки від Заходу, але та безпека буде ще кращою, як її загарантують Росія і всі члени СНД.

Державність України запустила вже надто глибокі корені, щоб хтось міг їх вирвати. Покращення економіки України — передумова скріплення її державної волі. Не лаяймося нового експерименту.

ПОНАД 100,000 РОСІЙСЬКИХ громадян працюють на Заході нелегально і приблизно стільки ж в рамках контрактів на спільних підприємствах. Заступник міністра праці Росії заперечив повідомлення, що „появилися у пресі, ніби на Заході працює півмільйон росіян“.

Політичний фронт Південно-Північ старший від фронту Схід-Захід Річ у тому, що ми першим не цікавилися. Наша вся увага була завжди і далі зосереджена на проблемах між Сходом і Заходом, бо Україна у них життєво заінтересована. Виходить, що цей останній фронт зліва-дований. Дійшло навіть до того, що Захід помагає нині Росії відлизуватися із ран завдань їй в остаточному бою на полі економіки. Є проблеми з наслідками змагання на тому фронті і на Заході: він надто зборгувався на цю ціль. А це поганіше те, що „холодна війна“ породила монстра під назвою воєнно-мільтарного комплексу, який набрав цих самоцінування, а таке важко злікувати. На всякий випадок у конфлікті Схід-Захід, Захід виграє.

У другому політичному конфлікті: Південь-Північ, бідний Південь проти багаті Півночі — Північ видима поступово прогрес. З Півдня приходять озброєні армії, як то було при кінці Другої світової війни з залівом Європи совєтськими військами, та й фаланги бідноти, яка шукає кращих умов буття на півночі. В Америці ми спостегаємо що інвазію головно на вулицях великих міст. На них побачити всякий випадок. Про це й писати не треба, бо відстане про те самі. Врешті це питання

Підготовлений Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету (УНІГУ), журнал „Гарвардські Студії Українознавства“ завершив 15-й рік репрезентування української вільної науки в міжнародному науковому світі. Найновіше подвійне число журналу (том XV, 3/4, 465 ст.) починається дискусією над модернізмом у українській літературі, тобто художнім напрямом, що включав такі постаті як О. Кобилянська, Лесю Українку, Г. Хоткевича, М. Вороного. Його вибрані аспекти аналізує три дискусанти — професори Д. Гузар-Струк і М. Тарнавський, обидва Торонтського Університету і О. Ільницький з університету Альберти. Праця четвертого автора, Г. Гравовича, професора катедри української літератури ім. Дмитра Чижевського в Гарвардському Університеті, є оглядом і синтезом висловлених думок.

З матеріалами, які тепер подаються читачам, автори виступали на конференції Американської асоціації для поширення славістики (AAACC) у Вашингтоні в жовтні 1990 року. Дискусія

Микола Бараболяк

А НА ФРОНТІ ПІВДЕНЬ — ПІВНІЧ ПІВДЕНЬ — ПРОГРЕС

наразі не надто печує, бо в ЗСА простору доволі. Бідні тільки в тому, що ці „новоприбулі“ не розтаборюються на цих широких просторах, а пруть до міст, де промишляють.

Більш серйозну проблему з тією інвазією бідноти з Півдня має Європа, де народів живе тісно. А за останні десятиріччя наплив до Німеччини 6.7 млн. небажано людю, до Франції 3.6 млн. до Бідної Австрії понад півмільйона, мільйон до Італії, майже півмільйон до Швейцарії і т. д. (Цифри з „Нешенел Джеографік“ за травень 1993). Із земель колишнього ССР переселилось на Захід від 1986 року, головно до Німеччини, 2.4 млн. З колишньої Югославії дістала Центральна Європа 600,000 народу. Статистика показує, що річно напливає до Центральної і Північної Європи понад 2 млн. людю, тричі стільки, що до ЗСА з Півдня через „зелену границю“.

Цей наплив бідноти Півдня на Європу і ЗСА — це не якесь переходно-явище, яке усталивається. Раз ці народи переконалися, що, які труднощі вони подорожі не переходили б, усе ж якось

на Півночі улаштуються, струмине не перестане перти на Північ. Ось децю для ілюстрації про тиск на Німеччину, Францію й Італію.

Минулого року наплило до Німеччини, шукаючи азилу, до самої Боснії 235,000 людю. З інших країн втрує стільки. В Німеччині обов'язок закон, що не можна не допустити до країни, коли хтось шукає азилу. Та все, що сюди тягне — це жертви нужди; про якесь політичне їх переслідування й мови бути не може, подібно як це мається справа з утікачами з Гаїті до ЗСА; але їх муситесь переслухати і перевірити, чи вони насправді не політично переслідувані. Такий закон, а це довгий процес. А тим часом треба й дати приміщення і годувати. А німцям самим не переливається після з'єднання зі Східною Німеччиною. Наїжджають ці іммігранти поїздами, як шукачі азилу, та більшість пре через „зелену границю“. Головно легко неопитно перебісиз Польщі кордон на річці Нісі. А дуже різношерстий це народ: пакистанці, бангладешці, жителі таких далеких африканських країн як

Того, Нігерія. Ті „назельні“ живуть у будах, які собі ставлять, більш скупчення під Мюнхеном. Тих, що просять азилу, влада примишує.

Франція має біля 3 млн. цих „новоприбулих“. Раніше приходили вони головно з колишніх колоній — Марокко, Алжирія. Нині ці пришельці — це народ різношерстий, такий як курди, малійці. Переважає мусульмани. Їх три млн. на 57 млн. населення Франції. Французи переважно католики, хоч би тільки формально, ці найнижні розкладають їх найнижчі для молитви повсюди. Звичайна брама переходу для них — стежки у горах Піреней, де важче переловити яку ЗСА на мексиканському кордоні.

Клопіт з „новоприбулими“ має і не така багата Італія. Чуvalи певно про 25,000 албанців, які причалили були минулого року до порту в Барі. Найдете їх всюди по містам в опущених будинках, на залізничних станціях. Викурить їх поліція з одного місяця, найдуть друге. Це головно марокканці, бангладешці, але подібасте і тих із далекої Срі Ланки. Словом міграція народів у поході. Таке в історії було. Але тоді було більше простору. А така наприклад Італія — це країна еміграції, не

(Закінчення на стор. 4)

надрукований в Україні під час життя автора. Цікаво, однак, що творчість Вишньського знайшла прихильників у Росії при кінці XVII століття.

Професор Гольдблат досліджує перехід текстів Вишньського до кіл російських старовірів, тобто противників літургічних реформ переведених в 1650—1660 роках. Відділена півмонаша спільнота старовірів без священників, живучи в переконанні, що засвітав вік антихриста, легко могла знайти спорідненість з українським монахом, який у своїх творах розвивав панораму занепаду Української Православної Церкви внаслідок діяльності, мовляв, сил демонічного зла.

Стаття „Fides Meletiana: Marcato de Dominis and Meletij Smotryckij“ проф. Д. Фрика (Каліфорнійський університет у Берклі) написана авторитетним дослідником життя творчості Мелетія Смотрицького, іспіскопа-письменника, мабуть чи не найбільш вченого представника українського культурного відродження XVII віку.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Д-р Тамара Булат

Оперні співачки України зацікавлюють американців

Весняні місяці цього року принесли українській громаді в Америці чимало змістовних виступів гостей з України на різні теми з проблем державотворення і науки, ядерних катастроф і культурознавства. А мистецтво говорить само за себе, виявляючи тенденції свого розвитку на сучасному етапі через творчі здобутки, динаміку поширення.

Український Інститут Америки (UIA) в Нью-Йорку все більш перетворюється на своєрідний міні Карнегі Гол — центр української музики, осередок просвітництва. Там звучать твори різноманітних стилів, твори класичного і сучасного мистецтва, виступають інструменталісти, вокалісти, як ті, що мешкають в Америці, так і гастролюючі музиканти.

8-го травня у приміщенні UIA дали концерт заходами Української Вільної Академії Наук (УВАН) та Українського Інституту Америки дві українські оперні співачки — Світлана Никитенко і Лідія Бичкова. Трапилося так, що їх інтерв'ю в газеті „Свобода“, опубліковане в день концерту, не всі змогли прочитати. Отже, знайомство з артистками відбулося без допомоги словесної реклами. Ті, хто зміг прийти на концерт, не пошкодував. До душі припав спів двох талановитих співачок. Їхні красиві голоси з дитинства формувалися в степових зонах української землі — на Донеччині і Запоріжжі. Співачки мають не лише яскраві за тембром, сильні голоси, але й вроджену музичність. Фразування, емоційна ширість у передачі мелодії одразу виносять, що поза доброю фаховою підготовкою, у їхню інтерпретацію вкраплено щось надзвичайно тривке з багатовікового досвіду усного фольклорного інтонування.

Я знаю деяких наших оперних співаків, що пишуться своїм вишколом в українських та італійських співочих школах, та коли доходить справа до народної пісні, їм буває дуже важко перейти до передачі стилю українського музичного фольклору. Особито для мене спів народної пісні оперним співаком — це випробування його природної музичності й мистецтва.

У другому відділі концерту виступила лауреат Міжнародного конкурсу ім. Михайла Глінки в Таліні (Естонія), солістка Національної опери України Л. Бичкова. Її сопрано великого діапазону, соковитий округлий звук, який, здається, може тягнутися у безконечність на оперному диригенті. У Києві минулого року її почув американський диригент Роджер Мех-Мерен. Йому сподобався спів Л. Бичкової.

Закінчення буде.

Богдан Бойчук

ТЕАТРАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ХАРКОВІ

У першій половині квітня цього року в Харкові відбувся перший театральний фестиваль „Березіль“. „Театральність“ цього фестивалю почалася для нас у півдорозі з Києва до Харкова. Ми з Марією Ревакович мали вибір їхати нічим поїздом або авто. Поскільки автомобілем їхали Юрій Шевельов і Оксана Соловей, ми рішили, що в цьому мусить бути якась глибша символіка й особливість, і поїхали автомобілем. На жаль, не помітили: подорож була особлива. Десять посередніх дороги тріснуло передне колесо, і наш шофер досить вправно і скоро змінив його запасним. Але 30 кілометрів перед Харковом тріснуло друге колесо, і вправність нашого шофера була вже зовсім несприятливою. Ми драматично мусили просидіти посеред дороги до пізнього вечора, аж наш гід якось продістався „на палець“ до Харкова, знайшов іншу машину і приїхав по нас.

У наслідок цього, ми втратили славне російськомовне відкриття фестивалю, та це можна, вправді, зарахувати до щасливої категорії. Найгірше було те, що ми втратили також виставу Київського театру ім. І. Франка „Тев'є-Тевель“ Шахом-Алейхем з Богданом Ступкою в головній ролі. Та Богдан Ступка потішив мене, що цю виставу ставлять ще 9-го квітня в Києві. Тож, приїхавши з фестивалю до Києва раніше, я відразу виїхав до театру І. Франка. Та Ступка вмігчасі зумів захворіти, й виставу перенесли. І так я досі її не бачив. Але повертаймося до Харкова.

ЗНАМЕННІ ВИСТАВИ

На другий день після приїзду нам все таки пощастило побачити Богдана Ступку в головній ролі у виставі „Записки божівельного“ Миколи Гоголя. Роллю наглядача виконував Остап Ступка, а режисером вистави був Василь Сечин, який живе тепер у Мюнхені.

Це була справді вистава для одного актора, і Богдан Ступка повно виявив у ній своє акторське „tour de force“.

Кожний рух, кожна інтонація голосу, кожний вираз обличчя, — віддавали духовний та емоційний стан божівельного. Богдан Ступка віртуозно грав на найсильніших і найделікатніших струнах своєї акторської арфи й тримав публіку в напруженні від початку до кінця вистави. Мені доводилось бачити кількох великих акторів світу: Богдан Ступка, без сумніву, стоїть у першому ряді між ними. Цей актор був для мене особливим і зворушливим відкриттям.

Під час дійства мене весь час муляла думка, що з такою виставою краще треба виходити в світ. Нас часто у світі оплювають, обкидають болотом, потворять наш духовний вид. А вистави такого рівня, як „Записки божівельного“, помагають б все це спростувати в психіці західної людини. І якщо наша спільнота в діаспорі це відповідно оцінить і допоможе, — то, дасть Бог, цю виставу можна буде реалізувати в одному з театрів Нью-Йорку та інших міст Америки.

Зараз поруч я поставив би виставу Харківського театру ім. Т. Шевченка „Largo desolato“ чеського драматурга Вацлава Гавела. У цій виставі я відкрив дуже оригінального й доброго режисера — М. Яремкова. Вразив і переконав мене самий режисерський задум: посередній сцени стояло крісло з високим оперттям, а кругом нього тулились зові паперу, наче білий острів філософа Леопольда. Представники влади, робітників і жінок режисер Яремків зобразив як циркових клоунів, які шалено їздили кругом філософа ковзанами на роликах. Всі вони намагалися перетягнути філософа до себе, для своїх послуг: одні залюбуванням, другі терором, треті „любов'ю“. Всі прямо фізично роздирали його білий паперовий острів, тобто його праці, і беззастановно вимогами і втручаннями руйнували його духовну сутність, його індивідуальність.

Актори назгали вив'язувалися у своїх ролях — дершорядно. Варті вірнізнення О. Стефан у ролі Ольбрама та С. Березко в ролі Леопольда. З розмов я дізнався, що Яремків режисерував теж дуже добру виставу Горбань С. Мрожежа. На жаль, нам не пощастило її побачити.

Про цей театр чув я раніше. У „Світло-виді“, наприклад, була обшарпана стаття про режисера цього театру — Кучинського. Та зустрівся я з ним уперше. Ставили вони п'єсу „Благодарний Іродій“, яку скомпонував Валерій

Шевчук на основі творів Григорія Сковороди. Найсильніше вражав тут ансамбль як цілість. Було це шалено-динамічне дійство, де актори творили сценічну симфонію великої енергії: балетними рухами тіл, голосами як звуками і текстом Сковороди. Вся ця енергія підносила глядача до вершин екстазичності і духовного очищення чи просвітлення.

Але... існує маленьке „але“. До Нью-Йорку приїздив який п'ять чи шість років тому польський театр з Гардзєнці. На основі православних і греко-католицьких церковних традицій менший у східній Польщі — вони поставили дуже подібне дійство. Цілком наглядно, цей театр з Гардзєнці мав своє коріння в театрі Єжи Гротовського. Тож виставу (дуже добру!) Львівського молодіжного театру треба приймати як продовження традицій двох згаданих польських театрів.

Режисер Вірліана Ткач дебютувала в Харкові виставою „Сліпий зір“, базованою на життєписі сліпого поета Василя Єрошенка та монтажі поезій інших авторів. Ця вистава була на далеко вищому рівні, ніж її попередня вистава була на далеко вищому рівні, ніж її попередня вистава „Вибух“, головно завдяки сукупному сюжетові та (Shigeko) та Дженніфер Като (Jennifer Kato).

Усе ж, мені здається, що Вірліана Ткач у якійсь томі буде мусіти конфронтуватися із структуралістичним драматургічним текстом, тобто з п'єсою, бо повторне і дальше колажування буде обмежувачим і нетворчим.

МЕНШЕ ЗНАМЕННІ ВИСТАВИ

Життя, любов і смерть у постановці еспанського театру „Ля Баррака“. Цей театр афішує себе театром Федеріко Гарсії Лорки, але великої честі для Лорки він не принищить. Насправді режисер цього театру підходить досить поверхово до текстів Лорки, — на популярно-народницькому рівні. В результаті, не було ні справжнього театру, ні справжнього Лорки. Була радше здеформований Лорка. Найнеприємніше вражала третя агіткова частина, спрямована проти американських доларових капіталістів, ніби базована на збірці Лорки „Poeta de Nueva York“. Проблема в тому, що ньюйоркські твори Лорки не є ані такі поверховні, ані такі агіткові, як це

(Закінчення на стор. 4)

Відзначення д-ра С. Дершко

Д-р Степан Дершко, відомий громадський діяч у Саскатуні, отримав пропам'ятну медаль з нагоди 125-річчя Канадської Конфедерації, дня 8-го березня 1993 року. Медалю вручили Савелю Федорук — лейтенант-губернатор Саскачевану та Роман Романів, прем'єр Саскачевану.

Д-р С. Дершко дістав цю медаль за свій вклад у ветеринарну професію, будучи головним ветеринаром департаменту рибництва. Протягом 39 років він провадив контроль м'яса та був причетним до зміни закону про інспекцію м'яса, який змінив у 1986 році. Також д-р С. Дершко був активним у громадському житті Канади від часу свого приїзду, тобто від 1948 року.

Тут він виявив себе у філії УНО в Саскатуні, будучи членом найдовше в історії філії її головою, а також головою „Прихильників Руху“, Саскачеван — Північ. Не менше він активний у Ротарі — клубі, будучи одним із директорів та головою у Ривердейл Імпрувмент Дістрікті.

Під час свого перебування в Україні у травні 1990 року встановив стипендію для здібних, але бідних студентів у Медичному Інституті в Івано-Франківському, Ветеринарній Академії Львова, Музичному Інституті ім. Лисенка в Києві та стипендію для докторанта Чернівецького університету Анатолія Кондрашова, який займається спадщи-

ною М. Драгоманова і після одержання докторату стане професором історії в університеті. Також д-р Дершко помагає всіма можливими шляхами українській посесі Ганні Душак із Буковини. Вона у п'ятнадцятирічному віці занедужала на септичний артрит і від 18 років прикована до ліжка, не має жодної допомоги від нікого.

За свій вклад у започаткування дружби між містами побратимами Чернівці — Саскатун, як теж за обмін між університетами Чернівців і Саскатуна, місто Чернівці надало д-рові С. Дершко почесне громадянство.

Відадим є те, що д-р С. Дершко перейшов складну операцію 15-го вересня 1992 року вилучив і повернув до праці.

36 років тому д-р С. Дершко відкрив крамницю меблів „Юніверсал Фурнічур“, яка стала одною з країн у Саскатуні, її веда також дружина д-ра Дершко, Галина, а відтак — син Зорян. Д-р С. Дершко після переїзду на емературу в 1988 році відкрив крамницю меблів для немовлят та дітей „Юунг Джентерейшон Фурнічур“.

Ми, приятелі та члени наших організацій, гратуємо д-рові С. Дершко за його відзначення та бажаємо йому доброго здоров'я і дальших успіхів у приватному та громадському житті.

Л. В.

ЩЕДРО ЖЕРТВУЙМО НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ!

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже локальних громадських комітетів, або до бюро головного скарбника на нижчеподану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.

209 B Grand Ave.

Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305.

Чеки виписувати: „Ukrainian Embassy Fund“.

Fax: (201) 939-6305

В Нью Йорку до кредитівки „Самопоміч“ при Другій Авеню під контом ч: 17861-00..

Відзначення 150-ліття Миколи Лисенка

Заходами УВАН та УІА дня 21-го лютого 1993 року в залі Українського Інституту Америки в Нью Йорку відбулися Ювілейна Наукова Конференція і концерт з нагоди 150-ліття з дня народження основоположника української національної класичної музики Миколи Лисенка.

Не зважаючи на снігову завірю, зійшлося численна публіка, яка цікавилася нашим культурним життям.

У вступному слові президент Української Вільної Академії Наук в ЗСА д-р Марко Антонович підкреслював величезну роль М. Лисенка в громадсько-політичному житті України XIX — початку XX століття. Композитор, блискучий піаніст, знавець фольклорної культури і диригент, М. Лисенко завзято боровся проти царського тиску на українську культуру.

Дослідник багатогранного життя М. Лисенка, київський музиколог д-р Тамара Булат в своїй доповіді розповіла про новаторську сутність творчої діяльності М. Лисенка, оперту на етнографічно правдивий український музичний схід, і частинно західних регіонів України. Це пісні з музично-популярного середовища і обрядова пісенність, що зберігала, за словами Лисенка, залишки правдивої дохристиянської народно-пісенної творчості.

М. Лисенко, інспірований оригінальністю, одуховленою ширістю поетичного вислову нашої народної пісенності, вніс в Україну пошанування професійності у всіх спеціальних музичних напрямках. Фахове уживання поліфонії в творчості М. Лисенка доповнює його характеристику як класичного національного композитора України.

Наш музикознавець і композитор д-р Василь Витвицький виголосив доповідь „Микола Лисенко і Іван Франко“. Приязнь обидвох видатних культурних діячів почалася в 1885 році, вони зразу знайшли спільну мову, відчували власну відповідальність за боротьбу проти брутального насильства.

Спільність ідей М. Лисенка і І. Франка внесли на схід і захід України відзначення немирущих ідей Т. Шевченка. І. Франко знайомлював М. Лисенка з

Д-р Василь Витвицький і д-р Тамара Булат виступають на конференції УВАН, присвяченій 150-літтю від дня народження Миколи Лисенка.

Фото Юрія Чапенка

галицькими народними піснями, які М. Лисенко записував у своїх збірниках. М. Лисенко в своїх листах просив І. Франка, щоб він впливав позитивно на галицьку молодь. Він відверто критикував ганебні заборони петербурзької цензури. Д-р В. Витвицький згадав статті про творчість М. Лисенка і І. Франка в газеті „Kurjer Lwowski“. Цікаво було послухати згадку про відзначення 100-ліття М. Лисенка у Львові в 1942 році, яке притягнуло багато патріотів.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ Аргентини і Бразилії підтримали Японію в її прагненні стати постійним членом Ради Безпеки ООН. „Ми сказали про це урядові Японії, — заявив на пресовій конференції голова бразильського міністерства закордонних справ Фернандо Енріке Кардоза, який приїхав з колегами з Аргентини і Чиле. — Ми також вважаємо важливим, — продовжував він, — щоб серед постійних членів Ради безпеки були і представники країн, що розвиваються, в тому числі і країн Південної Америки“. Рада безпеки налічує 15 членів — 10 тимчасових і п'ять постійних. З'єднані Стейти, Франція, Великобританія і Росія, яка зайняла місце колишнього СССР, стали постійними членами Ради Безпеки з першого дня існування ООН на правах держав-переможниць у Другій світовій війні.

У СОМАЛІ ПРИБУЛА ПЕРША група вояків бундесверу, яка налічує 45 осіб, — зв'язківців і саперів. Вони повинні підготувати умови для прибуття в район, розташований 300 км на схід від Могадішо, основного контингенту бундесверу, який нараховує 1,600 військовослужбовців. Його прибуття в Сомалі очікують на початку липня.

ТАЙВАНЬ ОФІЦІЙНО починає кампанію за одержання місця в ООН поряд з Китайською Народною Республікою, яка від 1971 року офіційно репрезентує Китай в цій міжнародній організації. Про це заявив на пресовій конференції у Тайбеї міністер закордонних справ тайванського уряду Фредерік Цяньфу.

Композитор Леонід Грабовський звернув увагу слухачів на тісний зв'язок духовності політичних віршів Т. Шевченка з національним стилем композицій М. Лисенка. Л. Грабовський підкреслює, що твори М. Лисенка є під впливом народної думи, яка стала його „генеративною грамацією“. І справді, зустріч М. Лисенка з співцем-кобзарем Остапом Вересасом поглибила знання і любов М. Лисенка до українських дум. Вивчаючи репертуар О. Вересаєва, М. Лисенко написав реферат „Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересасом“.

Галина Колесса, віолістка, вунча видатного композитора Миколи Колесси і правничка визначного ученого зі світовим ім'ям в ділянці фольклористики і літературознавства д-ра Філарета Колесси, живо описала сердечний зв'язок Ф. Колесси з М. Лисенком, який мав великий позитивний вплив на молодшого приятеля (Ф. Колессу). Під впливом М. Лисенка Ф. Колесса написав фахову працю про думи і запам'ятовує на фонографі. В листах до Ф. Колесси М. Лисенко викладав теоретичні засади і стилістичний ґрунт українського музичного фольклору.

Молодий талановитий диригент Тарас Павловський розгорнув тему: „Хороші твори М. Лисенка в контексті української духовної музики“. Прелегент проаналізував „Камію походу от лица Твоего, Господи“ і молитву „Боже Великий Єдиний“. Т. Павловський звертає увагу на кончність глибоких студій в ділянці лисенкознавства і роздав публіш вготовлений ним список творів Лисенка і книжок про нього, які знаходяться в бібліотеках Північної Америки.

Дослідник світової бібліографії про українську музику Роман Савицький в своїй доповіді англійською мовою „М. Лисенко в англословянському музикознавстві“ розказав про свої пошуки за відомостями про М. Лисенка в чужинських бібліотеках. Знайшлося доволі багато матеріалу про творчу працю різних музичних діячів М. Лисенка. Але наші музиканти повинні мати більший вплив на ширення правильних інформа-

цій про нашу музичну культуру, щоб негайно реагувати і домагатися спростувань, якщо знайдуться помилки в нашу некористь у чужих енциклопедіях.

Р. Савицький відчитав картку М. Лисенка до студента Ярослава Гординського, який брав активну участь в організуванні ювілейного концерту для М. Лисенка ще в 1903 році у Львові. Картка була вислана по ювілейному концерту в Києві, а на ній підписи 24 чільних діячів культури України.

Також Ульяна Любович-Старосольська принесла світлину М. Лисенка, яку він присвятив її мамі Дарії Шухевич.

Після короткої перерви почався концерт. Оперовий співач зі Львова Роман Цимбала заспівав Лисенкову обробку народної пісні „Ой з-за гори“, два сольоспіви „Гетьмани“ на слова Т. Шевченка і „Безмежне поле“ І. Франка. Р. Цимбала, тенор, набрав ще більшої свободи голосу і милозвучністю повного звуку захопив публіку. До його вдалого виконання пісень причлилися тонко-музикальний акомпанімент Марії Цимбали.

Галина Колесса, віолістка, заграє Елегію „Сум“ М. Лисенка з повним співучим тоном і з глибоким відчуттям. Слухачі прийняли з дискретним акомпаніментом Марії Цимбали теплими оплесками.

Яскравим талантом засіяла піаністка Людмила Марцевич, лауреат Першого Республіканського Конкурсу ім. М. Лисенка, професор Київської Консерваторії. Вона виконала Прелюдію з „Української сюїти“, „Елегію фіс-моль-Другу, Рапсодію „Думка-шумка“ (всі твори М. Лисенка) і дві Прелюдії Лева Ревуцького. Її виконання позначалося велико-українським розмахом, високим знанням речитативного стилю наших дум, дуже певної техніки. Акордово-октавова „Токата“ Кос-Анатольського була блискучим наддатком.

Ювілейну Конференцію і концерт успішно веда д-р Тамара Булат. Гідно і з правдивою пошаною відсвятковано композитора і громадського діяча, який посідає центральне місце в історії розвитку української музичної культури.

Дарія Гординська-Каранович

Округа УНС Трой—Олбані відбула Загальні збори

Вотераліт, Н. Й. (В. Літинський). — 20-го березня тут, в домі Українського Клубу, відбулися Річні загальні збори, в яких взяли участь понад 30 союзівців з чотирьох відділів УНС. Головний Уряд репрезентували головний касир Олександр Благітка і головний радний Володимир Квас. Після формальної частини зборів вони в довших доповідях дали детальний звіт про успіхи, проблеми і плани УНС в загальному.

П. Шевчук.

Головою зборів вибрано Миколу Філя. Звіти уступаючи Управі започаткував голова Округу Павло Шевчук. Він сказав, що минулий рік не був таким успішним у приєднанні членів, як попередні два роки, коли Округа здобула першість в організаційній ділянці. Все таки минулого року Округа виконала свою квоту на 47 відсотків, приєднавши 26 нових членів завдяки зусиллям таких союзівських активістів: В. Варшона (Відділ 266-ий) — 6 нових членів, Стефанія Гаврилюк (Відділ 88-ий) — 6, Павло Шевчук — 4, Михайло Савків — 4, Микола Філь — 3; Володимир Квас — 1; М. Маріак — 1; О. Благітка — 1.

Короткі звіти із своєї активності дали секретар Округи Володимир Літинський і Володимир Варшона, касир. На внесок голови Контрольної комісії Михайла Савкова присутні одностайно ухвалили абсолютну уступаючи Управі.

Нова Управа на 1993 рік була вибрана в такому складі: П. Шевчук — голова, С. Гаврилюк і М. Філь — заступники, В. Літинський — секретар, В. Варшона — касир; Ахентій Урбан —

організаційний референт; Контрольна комісія: М. Савків — голова А. Качан і Д. Коцан — члени. Номінаційна комісія: І. Удич — голова, І. Карабин і С. Мочульський — члени.

Несподіванкою для більшості була новина, що заступник голови М. Філь був відзначений за свою громадську діяльність грамотою, яку передав йому О. Благітка. Присутні прийняли цю новину оплесками.

На внесок В. Літинського, який очолює комітет, що гостинить 18 дітей, жертв Чорнобиля, цього літа, призначено 100 дол. із каси Округи на цю ціль.

Останнім словом перед закриттям зборів було повідомленням голови Округного Комітету УККА Е. Наболотного, який запросив присутніх на доповідь віцепрем'єра України Миколи Жулинського, який прибув цього вечора на збори УККА.

Збори закінчилися традиційним прийняттям, яке підготували дружини союзівців.

ГЛУХІВ. У приміщенні Глухівського краєзнавчого музею в Сумській області відкрилася виставка канадського художника українського походження Василія Курілія за темою „Страсті Христові“. Його твори привезли із Канади родичі з Глухова.

УКРАЇНСЬКІ ТАНЦЮВАЛЬНІ ТАБОРИ 1993

„Верховина“, Глен Спей, Н. Й.

Рома Прийма-Богачевська
мистецький керівник

Від 27-го червня до 17-го липня 1993
„Workshop“ для заавансованих танцюристів
від 15 року життя в гору.

Від 8-го серпня — 21-го серпня 1993
табори для молоді від 8-го року життя до 16-го

- В програмі: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНЦІ, ХАРАКТЕРНИ, БАЛЕТ та ХОРЕОГРАФІЯ.
- ВИКЛАДИ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕТНОГРАФІЮ, ПОБУТ, ЗВИЧАЇ та НОШУ.

По інформації:

UKRAINIAN DANCE CAMP

c/o Roma Pryma-Bohachevsky
523 East 14th Street, New York, N.Y. 10009
(212) 677-7187

Крайовий Комітет

закликає українську спільноту шанувати жертв Голодомору України 1932-33 численною участю у центральних відзначеннях 60-ї річниці Голодомору України

„День Скорботи“ 1 червня 1993 р.

1:00 pm - Симпозіум
Участь беруть:
амб. Віктор Батюк,
конг. Бенджамин Гилман,
д-р Джеймс Мейс, Любов Дражевська;
проф. Генрі Гуттенбах-комментатор;
проф. Тарас Гунчак-модератор

Український Інститут Америки
2 East 79th St., New York, NY

7:00 pm - Екуменічні Відправи
у ослуженні не-українських і українських достойників при співучасті українського нью-йоркського хору „Думка“

St. Patrick's Cathedral
5th Ave. and 50th St.
New York, NY

Ділимося сумною вісткою,
що в вісторок, 18-го травня 1993 р. відійшов у вічність
наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.
ІВАН РИВАК

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ІРЕНУ
дочку — МАРІЮ ПАВЛЯК з мужем
РОМАНОМ
семеро онуків і
п'ятеро правнуків

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 21-го травня 1993 р.
о год. 6:30 веч. в похоронному заведенні Музика, Чикаго, Ілл.
ПОХОРОН відбувся в суботу, 22-го травня із похоронного заведення о год. 10-ї ранку до собору св. Володимира й Ольги, а опісля на вічний спочинок на цвинтар св. Миколая.
Покійний був членом управи банку „Певніст“, ветераном та належав до організації СУМ і ООЧСУ.

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 13-го травня 1993 р. по тяжкій та довгій
недузі на 83-му році життя упокоївся в Богі
наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.
МИХАЙЛО ЗАРИЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в суботу, 15-го травня 1993 р. в церкві св. Володимира й Ольги в Чикаго, Ілл.

Залишив у смутку:
дружину — ТЕОДОРУ
дочку —
НАДІЮ НАГІРНУ з мужем
ВОЛОДИМИРОМ
ОРИСЮ БОРИСЕВИЧ з мужем
СЕМЕНОМ

онуків —
ТАІСУ НАГІРНУ РАК з мужем
АНДРЕЄМ
СТЕПАНО БОРИСЕВИЧА
ДАНИЛА НАГІРНОГО

сестри —
СТЕФАНІЮ ПОГОРЕЦЬКУ з родиною
ПАВЛИНУ НИМИЛОВИЧ з родиною
МАРІЮ ІЛЬНИЦЬКУ з родиною
ОЛЬГУ ПАВРІВ з родиною
та близьку і дальшу родину в Америці й Україні

Ділимося сумною вісткою з українською громадою,
що в суботу, 8-го травня 1993 р. з волі Всевишнього
відійшов у вічність наш довголітній співробітник і голова
Виставової Комісії Салтової Виставки Українських Мистецтв,
яка відбулася в галерії Канадсько-Української
Мистецької Фундації в 1982 році

св. п.
**СВЯТОСЛАВ
ГОРДИНСЬКИЙ**

— один з найвидатніших мистецтвознавців, відомий поет і малаер, літературний критик, дослідник і творець переспіву Слова о Полку Ігоревім, історик української культури, редактор і автор відомих монографій з ділянки українського мистецтва.

Похоронений на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бамнд Брук, Н. Дж.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дирекція КУМФ

Земість квітін на могилу складаємо \$500
на видання творів покійного.

